

ADI :

SOYADI :

SINIFI :

NO :

2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI MİDYAT TOKİ ORTAOKULU

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ 2. DÖNEM 1. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SINAVI

A. Aşağıdaki cümlelerin başına cümlede verilen ifadeler doğruysa “D”, yanlışsa “Y” yazınız. (20p.)

- ( ) 1. Osmanlı Devleti’nde farklı takvimlerin kullanılması takvimde birliğin olmadığını gösterir.
- ( ) 2. Eğitim, hukuk, yönetim gibi alanlarda, devlet işlerinin herhangi bir dinin kurallarına göre değil, aklın ve bilimin rehberliğinde yürütülmesine “inkılapçılık” denir.
- ( ) 3. Saltanatın kaldırılmasıyla millî egemenlik ilkesinin hayata geçirilmesi yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- ( ) 4. Osmanlı Devleti’nde farklı hukuk kurallarının uygulanması hukuk birliğinin sağlandığını gösterir.
- ( ) 5. Harf inkılabının başarıya ulaşması ve yeni alfabenin öğrenilmesi için Mahalle Mektepleri açılmıştır.
- ( ) 6. Takvim, saat, rakam ve ölçü birimlerinde yapılan düzenlemelerle hem ülke içinde birlik sağlanmış hem de Batılı devletlerle olan ekonomik ilişkiler belli bir düzene girmiştir.
- ( ) 7. Kabotaj Kanunu ile Türkiye kara sularında gemi işletme ayrıcalığı Türk vatandaşlarından alınarak yabancı vatandaşlara devredilmiştir.
- ( ) 8. Türk kadını seçme ve seçilme hakkını ilk olarak Osmanlı Devleti zamanında elde etmiştir.
- ( ) 9. Atatürk, cumhuriyeti emanet ettiği gençliğe “Gençliğe Hitabe” ile seslenmiştir.
- ( ) 10. Atatürk’ün temel hedefi Türkiye Cumhuriyeti’ni çağdaş medeniyetler seviyesinin üstüne çıkarmaktır.

B. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere ilgili kelimeleri yazınız. (16 p.)

Misak-ı iktisadi - Devletçilik - Ekonomik - Medeni kanun - Hıfzısıhha kanunu
Bağımsızlık - Siyasi - Tevhid-i tedrisat - Halkçılık - - Milliyetçilik

1. Türkiye’nin tapu senedi olan Lozan Antlaşması ile kapitülasyonların kaldırılması ..... bağımsızlığımızın kazanılmasına katkı sağlamıştır.
2. Özel sektörün yetersiz kaldığı durumlarda, yatırımların devlet tarafından yapılmasını öngören ilkeye “.....” denir.
3. Ankara’nın Başkent ilan edilmesi, ... alanda meydana gelen gelişmelerdendir.
4. ....; evlenme, boşanma, miras konuları ve kadınların toplumsal hayattaki yeri ile ilgili düzenlemeleri içerir.
5. 3 Mart 1924’te ..... (Eğitim Birliği) Kanunu kabul edilerek eğitim ve öğretim çağdaş, millî ve laik bir yapıya kavuşturuldu.
6. Soyadı Kanunu ile soyadlarının rütbe ve ayrıcalık bildirmemesi kararı “.....” ilkesi ile ilgilidir.
7. İzmir’de toplanan Türkiye İktisat Kongresi’nde ekonomi politikalarına yön verecek ..... (Ekonomi Andı) kararları kabul edildi.
8. .... ile koruyucu sağlık hizmetleri alanında düzenlemeler yapıldı. Verem, sıtma, frengi gibi hastalıklarla mücadele edilmesi için tedbirler alındı.

C.Aşağıdaki tabloda verilen gelişmeleri, öncelikle ilgili olan Atatürk ilkeleriyle eşleştiriniz. (10 p.)

<u>Gelişmeler</u>	<u>Cumhuriyetçilik</u>	<u>Milliyetçilik</u>	<u>Halkçılık</u>	<u>Devletçilik</u>	<u>Laiklik</u>	<u>İnkılapçılık</u>
1. Saltanat'ın kaldırılması, Cumhuriyet'in ilanı.						
2. Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumunun kurulması.						
3. Medeni Kanun ile kadın-erkek eşitliğinin sağlanması.						
4. Türkiye İş Bankası kurulması. Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması.						
5. Halifeliğin kaldırılması; dini unvanların yasaklanması.						
6. Takvim, saat, rakam ve ölçü birimlerinde değişiklik yapılması.						

D. Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz. (54 p)

1. Fransa'da yayımlanan "Le Journal" gazetesi Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınmasını şu şekilde değerlendirmiştir: "Yeni Türkiye yöneticileri çok parlak bir eser ortaya koyacaktır. Memlekete, büyük geçmişine layık bir gelecek temin etmek istiyorlar. Her şeyden evvel ulusal karar ve isteklerin canlandırılması ile işe başladılar. Bu işte kadınların büyük rolleri vardır ve Mecliste yer almış bulunuyorlar."

Fransız gazetesinin bu haberinden,

- I. Yapılan inkılap millî iradenin bir sonucudur.
- II. Kadınların siyasi yaşamdaki etkinlikleri artmıştır.
- III. Türk kadınına verilen hakların uluslararası basında yansımaları olmuştur.
- IV. Türk kadını siyasi haklarını pek çok Avrupa ülkesindeki kadından daha önce elde etmiştir.

Çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir? (5 puan)

- A) I, II ve III B) I, II ve IV C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV

2. Atatürk ilkelerinden biri olan devletçilik; o günün ihtiyaçlarından doğan, Türkiye'nin koşullarına uygun, Türk ulusunun yararını doğrudan ilgilendiren, iktisadi ve sosyal kalkınmayı öngören bir sistemdir. Ayrıca özel mülkiyete de yer veren, teşebbüs hürriyetini savunan ve kalkınmayı amaçlayan bir ekonomik modeldir.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinin devletçilik ilkesi ile ilgili olduğu söylenemez? (5 puan)

- A) Ekonomik kalkınmayı hedeflemesi
B) Özel sektöre yatırım fırsatı sunması
C) Yabancı sermayeyi teşvik etmesi
D) Toplumun ihtiyaçlarından ortaya çıkması

3. İsmet Paşa, Ankara'nın başkent yapılma nedenlerini şu sözlerle ifade etmiştir:
“...Bir defa Boğazlar askerî bakımdan tamamıyla açık, tamamıyla emniyetsiz. Bu vaziyetteyiz. Lozan Antlaşması'yla elde edebildiğimiz neticeler ve tarihî şartlar bizi endişeye sevk ediyor. Ayrıca Anadolu'nun ortasında bulunarak ve bir Anadolu Hükûmeti olarak yeni devleti çalıştırmak istiyoruz. Ankara'nın hükûmet merkezi olmasıyla ilgili önergenin meclisten geçirilmesi esaslı bir karardır. Yeni devletin politikasına, ideallerine yazılı bir yön veren, kesin ve önemli bir adımdır.”

Buna göre Ankara'nın başkent seçilmesinde;

- I. siyasi,
- II. ekonomik,
- III. jeopolitik

Nedenlerden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?
(5 puan)

- A) Yalnız I   B) I ve III   C) II ve III   D) I, II ve III

4. 24 Temmuz 1923'te Lozan Barış Antlaşması'nı imzalayarak bağımsızlığını tüm dünyaya kabul ettiren yeni Türk Devleti, 13 Ekim 1923'te Ankara'yı başkent ilan etti. Artık, mevcut rejimin isminin de bütün açıklığı ile konularak, yeni devlet başkanının seçilmesi gerekiyordu. O güne kadar devlet başkanlığı görevi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak fiilen Atatürk tarafından yürütülmüştü. 27 Ekim 1923'te Fethi (Okyar) Bey'in istifasının ardından hükûmetin kurulması ile ilgili sistem sorunu belirgin hâle geldi. Yeni hükûmetin kurulması ve yürütme işlerinin aksamayı üzerine meclis hükûmeti sisteminden kabine sistemine geçilmesi kararlaştırıldı. Tüm bu gelişmeler sonucunda 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilan edildi.

Bu bilgilere göre Cumhuriyet'in ilan edilme nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz? (5 puan)

- A) Devlet başkanlığı sorununun yaşanması
- B) Rejimin adının henüz konulmamış olması
- C) Hükûmet bunalımının ortaya çıkması
- D) Başkent meselesinin krize dönüşmesi

5. Cumhuriyet'in ilk yıllarında verem, sıtma, frengi, çiçek, tifüs, veba ve kolera gibi bulaşıcı hastalıklar çok sayıda insanın ölümüne yol açmıştır. Bakanlık, bu hastalıklarla mücadele etmek için bazı tedbirler almıştır. Bu amaçla dispanserler, sanatoryumlar ve numune hastaneleri gibi kurumlar açılmıştır. Ayrıca bu hastalıklarla daha etkili mücadele edebilmek için seyyar sağlık alanları kurulmuştur. Bunlar, köylerde bulaşıcı hastalıklara yakalanmış vatandaşları bulundukları yerde muayene ve tedavi etmişlerdir.

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz? (5 puan)

- A) Bulaşıcı hastalıklar halk sağlığını tehdit etmiştir.
- B) Hastalıkların tedavisi için yeni kurumlar açılmıştır.
- C) Sağlık hizmetleri kırsal alanlara da ulaştırılmıştır.
- D) Sağlık bilgisi eğitim programlarına dâhil edilmiştir.

6. Mustafa Kemal'in işgaller karşısındaki düşünceleri şöyledir:

“...Türk ata yurduna ve Türk'ün bağımsızlığına saldıranlar kimler olursa olsun onlara bütün ulusça bütün vatani korumak için silahlı olarak karşı çıkmak ve onlarla savaşmak gerekiyordu. Bu önemli kararın bütün gereklerini ilk gününde açıklamak elbette yerinde olamazdı. Uygulamayı birtakım evrelere ayırmak ve olaylardan yararlanarak ulusun duygu ve düşüncelerini hazırlamak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu...”

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Vatanın bir bütün olarak savunulması gerektiğini belirtmiştir.
- II. Egemenliğin millete ait olduğunu vurgulamıştır.
- III. Mücadelenin belirli bir plan dâhilinde yürütülmesi gerektiğini savunmuştur.
- IV. Türk halkının işgaller karşısında bilinçlenmesini amaçlamıştır.

Yargılarından hangilerine ulaşılabilir? (5 puan)

- A) I, II ve III   B) I, II ve IV   C) I, III ve IV   D) II, III ve IV

7. Eğitim ve kültür alanında yapılan inkılaplardan bazıları şunlardır:

- Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi
- Millet Mekteplerinin açılması
- Türk Dil Kurumunun kurulması

Verilen inkılaplarla eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi açıkta kalır? (5 puan)

- A) Çağdaş öğretmenler yetiştirmenin önü açılmıştır.
- B) Türkçenin zenginliği ortaya çıkartılmak istenmiştir.
- C) Eğitimde birlik sağlanmıştır.
- D) Yeni harfleri öğretmek için çalışmalar yapılmıştır.

8. 17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Ham maddesi yurt içinden temin edilen sanayi dalları kurulmalıdır.
- El işçiliğinden ve küçük imalattan, büyük imalathanelere geçilmelidir.
- Devlet, özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyen yatırımlara öncülük etmelidir.
- Yerli malı kullanılmalı ve israftan kaçınılmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı söylenemez? (5 puan)

- A) Yerli fabrikaların kurulmasını sağlamak
- B) Ham madde ithalatını teşvik etmek
- C) Dışa bağımlılığı ortadan kaldırmak
- D) Tasarruf bilincini geliştirmek

9. "Siyasi, askeri zaferler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar ekonomik zaferlerle taçlandırılmazlarsa meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner." (M. Kemal Atatürk) (4 puan)

Aşağıdakilerden hangisi M. Kemal'in bu sözü doğrultusunda yapılan inkılaplardan biri değildir?

- A) Türkiye İktisat Kongresinin toplanması
- B) Kabotaj Kanunu'nun kabul edilmesi
- C) Teşviki Sanayi Kanunu'nun çıkması
- D) Millet Mekteplerinin açılması

10. Osmanlı Devleti'nde soyadının kullanılmaması tüm resmi işlerde karışıklığa neden oluyordu. Bu karışıklığı önlemek için Soyadı Kanunu çıkarıldı. Milletimiz soyadı ile milli kimliğini kazanacaktır. Her aile reisi kurduğu aile birliğini belirtmek üzere ortak bir soyadı taşıyacaktı. Türkçe olmayan kavramlar, yabancı ırklara ait kavramlar, rütbe ve makam içeren kavramlar soyadı olarak kullanılmayacaktı.

Buna göre Soyadı Kanunu ile

- I. Milli kimlik kazandırmak
- II. Toplumsal eşitliği sağlamak
- III. İstenilen soyadını alabilmek
- IV. Resmi işlemlerdeki karışıklıklara son vermek

Hedeflerinden hangileri amaçlanmıştır? (5 puan)

- A) I-II B) II-III C) I-II-IV D) I-II-III-IV

11.

- 1930'da çıkarılan kanunla kadınlara belediye seçimlerinde seçme hakkı verildi.
  - 1933'te çıkarılan kanunla kadınlara muhtarlık seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı verildi.
  - 1934'te anayasaya eklenen madde ile kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı verildi.
- Verilenlere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir? (5 puan)

- A) Türkiye'de kadınlara hakları diğer ülkelerden sonra verilmiştir.
- B) Siyasi alanda kadınlar erkeklerle eşit haklara sahip olmuştur.
- C) Aile hukuku konusundaki ayrıcalıklar ortadan kaldırılmıştır.
- D) Türk kadını siyasi haklarını erkeklerden önce elde etmiştir.

- Sınav süresi 40 dakikadır.
- Her sorunun kaç puan olduğu ait olduğu soru grubunun yanında belirtilmiştir.
- Başarılar...

SEDAT GÖNENÇ
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

